

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Тосонцэнгэл сумын Нэгдсэн эмнэлгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2025/192/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Улиастай сум
2025 он

Төрийн Аудитын газрын
дарга, тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа

Утас: 99993365

Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Болдбаатар

Утас: 99105506

Цахим хаяг: Boldbaatarkh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Г.Заяа

Утас: 90088028

Цахим хаяг: zayag@audit.gov.mn

Гэрээт аудитор : Ц.Алтантуул

Утас: 91195554

Цахим хаяг: tuul9565@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	4
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	5
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	6
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	7
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	8
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	8
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	10
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт	11
4. Аудитын тайлан.....	13
4.1 Ерөнхий зүйл	13
4.2 Материаллаг байдал	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....	14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	14
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	16
5. Аудитын илрүүлэлт	16
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл	

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	
Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар	

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

Тосонцэнгэл сумын нэгдсэн
эмнэлэгийн дарга
Т.ПҮРЭВДОРЖ-Д

2025.02.18 № 149
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Тосонцэнгэл сумын Нэгдсэн эмнэлгийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Тосонцэнгэл сумын Нэгдсэн эмнэлгийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тус байгууллага нь эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 4,702.2 сая төгрөгийн, нэмэлт санхүүжилтээс 424.4 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлэн үйл ажиллагаандаа зарцуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Тосонцэнгэл сумын Нэгдсэн эмнэлэг нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/ өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан тодруулгуудад дүгнэлт өгөх аудитаар Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль зөрчин, төсвийн хөрөнгөөр 2.7 сая төгрөгийн бэлэг худалдан авч зарцуулсан, 31.0 сая төгрөгийн бараа, ажил үйлчилгээний худалдан авах үйл ажиллагааг зохион байгуулаагүй зэрэг зөрчил илэрсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд Тосонцэнгэл сумын Нэгдсэн эмнэлэг нь мянган хүн амын төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэлийн түвшин 0, мянган амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин 6.9, дундаж ор хоног 6.4 хувьтай, орны эргэлт 14 хувьтай, орны фонд ашиглалт 90.1 хувьтай байна. Өмнөх оноос амбулаторийн үзлэгийн хувь 33.3 хувиар нэмэгдсэн байна.

D/disk/Албан бичиг/Дүгнэлт

812502243

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	247,785,702.65	537,288,311.92
2	МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ	41,686.76	625,960.96
8	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	41,686.76	625,960.96
9	Төгрөг	41,686.76	625,960.96
10	Төрийн сангийн харилцах	41,686.76	625,960.96
27	АВЛАГА	45,966,390.00	249,775,014.22
28	Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	16,500.00	116,500.00
29	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	15,949,890.00	6,216,565.00
30	Татаас санхүүжилтийн авлага	-	228,441,949.22
34	Бусад авлага	30,000,000.00	15,000,000.00
35	Байгууллагаас авах авлага	30,000,000.00	15,000,000.00
60	БАРАА МАТЕРИАЛ	201,777,625.89	286,887,336.74
61	Түүхий эд материал	182,615,017.89	193,541,357.30
62	Тусгай зориулалттай материал	-	10,259,525.00
63	Эм боох материал	182,615,017.89	183,281,832.30
66	Хангамжийн материал	19,162,608.00	93,345,979.44
68	Аж ахуйн материал	4,891,608.00	29,765,279.44
69	Сэлбэг хэрэгсэл	-	8,700,000.00
71	Барилгын засварын материал	-	40,838,000.00
72	Хүнсний материал	5,274,500.00	5,046,200.00
73	Бусад хангамжийн материал	8,996,500.00	8,996,500.00
86	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,909,676,972.35	3,188,334,932.15
106	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,909,676,972.35	3,188,334,932.15
108	Биет хөрөнгө	2,826,071,972.35	3,097,579,932.15
109	Барилга, байгууламж	1,395,406,220.00	1,423,107,900.00
110	Хуримтлагдсан элэгдэл	(133,685,895.42)	(139,035,240.54)
111	Авто тээврийн хэрэгсэл	321,631,417.00	420,000,000.00
112	Хуримтлагдсан элэгдэл	(156,141,340.93)	(51,910,118.97)
113	Машин, тоног төхөөрөмж	2,152,244,948.39	2,290,985,249.07
114	Хуримтлагдсан элэгдэл	(861,308,591.62)	(919,076,203.96)
115	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	190,887,357.00	162,726,900.00
116	Хуримтлагдсан элэгдэл	(88,045,002.11)	(89,218,553.45)
122	Бусад үндсэн хөрөнгө	17,807,538.74	-
123	Хуримтлагдсан элэгдэл	(12,724,678.70)	(0.00)
126	Биет бус хөрөнгө	83,605,000.00	90,755,000.00
127	Программ хангамж	740,000.00	515,000.00
128	Хасагдуулаг	(740,000.00)	(290,000.00)
129	Бусад биет бус хөрөнгө	83,605,000.00	90,530,000.00
137	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,157,462,675.00	3,725,623,244.07
164	Өглөг	136,082,114.00	158,576,889.89

165	Ажиллагчидтай холбогдсон өглөг	(0.00)	-
166	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	34,622,280.00	0.00
170	Бусад өглөг	101,459,834.00	158,576,889.89
171	Байгууллагад төлөх өглөг	97,541,234.00	158,576,889.89
172	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	3,918,600.00	-
214	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	3,021,380,561.00	3,567,046,354.18
215	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,021,380,561.00	3,567,046,354.18
216	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГСан/ орон нутгийн сан	1,224,463,510.62	1,231,388,510.62
217	Өмч: -Төрийн өмч	1,224,463,510.62	1,231,388,510.62
223	Хуримтлагдсан үр дүн	1,238,470,475.20	1,777,211,268.38
224	Өмнөх үеийн үр дүн	1,238,470,475.20	1,238,470,475.20
225	Тайлант үеийн үр дүн	-	538,740,793.18
227	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	558,446,575.18	558,446,575.18
231	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	3,157,462,675.00	3,725,623,244.07

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,627,973,930.58	6,003,457,404.34
76	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	820,154,730.58	658,055,646.34
77	Нийтлэг татварын бус орлого	820,154,730.58	658,055,646.34
81	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	50,484,990.00	65,594,230.00
82	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50,484,990.00	64,994,230.00
83	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	600,000.00
94	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Үндсэн хөрөнгө	681,588,229.74	555,689,792.94
95	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Бараа материал	88,081,510.84	36,771,623.40
111	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,807,819,200.00	5,345,401,758.00
129	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	424,444,900.00
130	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	-	424,444,900.00
137	Төсвийн захирагчдаас	74,000,000.00	-
138	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	74,000,000.00	-
143	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс	3,733,819,200.00	4,920,956,858.00
145	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас	3,733,819,200.00	4,920,956,858.00
147	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)	4,168,306,964.78	5,461,594,704.48
148	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,168,306,964.78	5,461,594,704.48
149	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,164,878,964.78	5,398,745,485.67
150	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,176,025,470.00	3,196,099,554.00
151	Цалин	1,222,494,733.99	1,587,440,518.00
152	Нэмэгдэл цалин	804,834,752.00	1,400,054,714.00
153	Унаа хоолны хөнгөлөлт	57,749,985.91	56,463,000.00
154	Урамшуулал	90,945,998.10	152,141,322.00
157	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	277,793,859.29	417,759,707.16

158	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	190,143,974.39	282,110,380.03
159	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	22,409,254.70	32,740,109.22
160	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	17,544,602.47	23,163,963.14
161	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	4,312,743.35	16,947,514.12
162	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	43,383,284.38	62,797,740.65
164	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	325,130,241.05	368,595,681.19
165	Гэрэл цахилгааны зардал	32,714,601.05	36,440,196.59
166	Түлш, халаалтын зардал	255,594,240.00	280,293,125.00
167	Цэвэр, бохир усны зардал	36,821,400.00	51,862,359.60
170	Хангамж, бараа материалын зардал	170,977,307.96	170,884,209.00
171	Бичиг хэргийн материал	22,037,690.00	21,398,200.00
172	Тээвэр, шатахууны зардал	81,458,500.00	86,766,633.00
173	Шуудан холбоо интернэтийн төлбөр	4,870,581.12	5,332,869.40
175	Хог хаягдал устгах, цэвэрлэх	24,889,414.44	5,115,000.00
176	Бага үнэ түргэн элэгдэл зүйлс	37,721,122.40	52,271,506.60
181	Нормативд зардал	757,082,141.54	695,733,657.86
182	Эм	654,655,291.54	599,756,507.86
183	Хоол	97,403,850.00	95,977,150.00
184	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,023,000.00	-
185	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	110,766,090.00	71,800,410.00
189	Урсгал засвар	110,766,090.00	71,800,410.00
190	Томилолт, зочны зардал	21,459,650.00	36,328,200.00
192	Дотоод томилолтын зардал	21,459,650.00	36,328,200.00
194	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	56,524,235.00	47,936,490.00
195	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	51,776,300.00	42,332,000.00
196	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	1,500,000.00	1,500,000.00
197	Даатгалын үйлчилгээний төлбөр	1,310,025.00	1,799,100.00
198	Тээврийн хэрэгслийн татвар	171,610.00	605,727.00
199	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	132,000.00	99,000.00
201	Газрын төлбөр	-	192,000.00
202	Банк санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	841,000.00	714,400.00
203	Улсын мэдээллийн маягтын зардал	793,300.00	694,263.00
209	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	269,119,969.94	393,607,576.46
210	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,936,600.00	14,034,500.00
212	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	265,183,369.94	379,573,076.46
	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,428,000.00	62,849,218.81
224	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,428,000.00	7,000,000.00
236	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	3,428,000.00	7,000,000.00
242	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	55,849,218.81
245	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	55,849,218.81
268	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)	459,666,965.80	541,862,699.86
276	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	19,731,852.24	3,121,906.68

277	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	19,731,852.24	3,121,906.68
287	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (VI=IV-V)	(19,731,852.24)	(3,121,906.68)
288	НИЙТ ҮР ДҮН (VII=III+VI)	439,935,113.56	538,740,793.18

2.3. Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,848,570,865.00	5,207,287,363.78
77	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	50,484,990.00	80,594,230.00
78	Нийтлэг татварын бус орлого	50,484,990.00	80,594,230.00
82	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	50,484,990.00	80,594,230.00
83	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50,484,990.00	79,994,230.00
84	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	600,000.00
110	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,798,085,875.00	5,126,693,133.78
129	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	424,444,900.00
130	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	-	424,444,900.00
137	Төсвийн захирагчдаас	74,000,000.00	-
138	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	74,000,000.00	-
143	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	3,724,085,875.00	4,702,248,233.78
145	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	3,724,085,875.00	4,702,248,233.78
147	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)	3,652,926,778.86	5,077,864,939.58
148	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,652,926,778.86	5,077,864,939.58
149	БАРАА АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,649,498,778.86	5,015,015,720.77
150	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,175,913,071.41	3,196,099,554.00
151	Үндсэн цалин	1,102,925,109.00	1,591,314,770.00
152	Нэмэгдэл	906,070,102.00	1,397,159,807.00
153	Унаа хоолны хөнгөлөлт	57,628,643.74	56,494,650.00
154	Үр дүнгийн урамшуулал	109,289,216.67	151,130,327.00
157	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	277,922,757.88	417,859,707.16
158	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	189,286,021.30	283,617,719.03
159	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	22,126,590.76	32,740,109.22
160	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	17,544,602.47	23,163,963.11
161	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	4,312,743.35	15,540,175.15
162	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	44,652,800.00	62,797,740.65
164	Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал	290,507,961.05	403,217,961.19
165	Гэрэл цахилгааны зардал	28,500,751.05	36,440,196.59
166	Түлш, халаалтын зардал	227,858,810.00	312,242,405.00
167	Цэвэр, бохир усны зардал	34,148,400.00	54,535,359.60
170	Хангамж, бараа материалын зардал	154,917,421.12	185,125,552.40
171	Бичиг хэрэг	19,894,690.00	22,441,200.00
172	Тээвэр, шатахуун	74,958,500.00	93,266,633.00
173	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,870,581.12	5,332,869.40
175	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	40,353,550.00	5,115,000.00

176	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	14,840,100.00	58,969,850.00
181	Нормативд зардал	555,994,592.40	582,240,946.02
182	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	451,385,592.40	474,141,846.02
183	Хоол, хүнс	97,036,000.00	99,999,100.00
184	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,573,000.00	8,100,000.00
185	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	85,571,090.00	128,924,210.00
188	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	-	6,022,800.00
189	Урсгал засвар	85,571,090.00	122,901,410.00
190	Томилолт, зочны зардал	20,211,050.00	37,576,800.00
192	Дотоод албан томилолт	20,211,050.00	37,576,800.00
194	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	84,524,235.00	49,936,490.00
195	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	79,776,300.00	44,332,000.00
196	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,500,000.00	1,500,000.00
197	Даатгалын үйлчилгээ	1,310,025.00	1,799,100.00
198	Тээврийн хэрэгслийн татвар	171,610.00	605,727.00
199	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	132,000.00	99,000.00
201	Газрын төлбөр	-	192,000.00
202	Банк санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	841,000.00	714,400.00
203	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	793,300.00	694,263.00
208	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,936,600.00	14,034,500.00
209	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,936,600.00	14,034,500.00
221	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,428,000.00	62,849,218.81
225	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,428,000.00	7,000,000.00
233	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	3,428,000.00	7,000,000.00
239	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	55,849,218.81
242	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	55,849,218.81
250	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	195,644,086.14	129,422,424.20
251	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
261	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	199,602,400.00	128,838,150.00
262	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	199,602,400.00	128,838,150.00
263	Дотоод эх үүсвэрээр	199,602,400.00	128,838,150.00
275	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	199,602,400.00	128,838,150.00
278	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(199,602,400.00)	(128,838,150.00)
279	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
303	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(3,958,313.86)	584,274.20
304	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	4,000,000.62	41,686.76
305	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	41,686.76	625,960.96

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
0	ДАНС	511	51300	51210+51220	
2	2023 оны 1-р сарын 1-ээрх үлдэгдэл	1,224,463,510.62	558,446,575.18	798,535,361.64	2,581,445,447.44
4	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,224,463,510.62	558,446,575.18	798,535,361.64	2,581,445,447.44
8	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	0	0	439,935,113.56	439,935,113.56
9	2023 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	1,224,463,510.62	558,446,575.18	1,238,470,475.20	3,021,380,561.00
10	2023 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	1,224,463,510.62	558,446,575.18	1,238,470,475.20	3,021,380,561.00
12	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,224,463,510.62	558,446,575.18	1,238,470,475.20	3,021,380,561.00
14	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	6,925,000	0	0	6,925,000
17	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/			538,740,793.18	538,740,7
18	2024 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	1,231,388,510.62	558,446,575.18	1,777,211,268.38	3,567,046,354.18

2.5. Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	41,686.76
100	ХӨТӨЛБӨР 71602	-	-
101	АРГА ХЭМЖЭЭ 80101	-	-
102	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	5,234,088,300	4,766,258,188.58
103	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	5,234,088,300	4,766,258,188.58
104	Бараа, үйлчилгээний зардал	5,234,088,300	4,759,728,188.58
105	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,505,767,700.00	3,196,099,554.00
106	Үндсэн цалин	1,694,251,300.00	1,591,314,770.00
107	Нэмэгдэл	1,511,051,900.00	1,397,159,807.00
108	Унаа, болон бусад нөхөн олговор	81,998,600.00	56,494,650.00
109	Урамшуулал	218,465,900.00	151,130,327.00
111	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	459,471,000.00	417,859,707.16
112	Тэтгэврийн даатгал	310,468,700.00	283,617,719.03
113	Тэтгэмжийн даатгал	37,250,600.00	32,740,109.22
114	ҮОМШӨ ний даатгал	18,625,300.00	23,163,963.11
115	Ажилгүйдлийн даатгал	18,625,300.00	15,540,175.15
116	Эрүүл мэндийн даатгал	74,501,100.00	62,797,740.65
117	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	34,622,300.00	34,622,300.00
118	Гэрэл цахилгаан		
119	Түлш, халаалт	31,949,300.00	31,949,300.00
120	Цэвэр, бохир ус	2,673,000.00	2,673,000.00
122	Хангамж, бараа материалын зардал	177,033,400.00	168,005,293.40

123	Бичиг хэрэг	25,000,000.00	22,441,200.00
124	Тээвэр (шатахуун)	74,000,200.00	76,146,374.00
125	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	5,200,100.00	5,332,869.40
127	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,750,000.00	5,115,000.00
128	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	66,083,100.00	58,969,850.00
130	Нормативд зардал	601,056,400.00	582,240,946.02
131	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	488,906,499.82	474,141,846.02
132	Хоол, хүнс	104,549,900.00	99,999,100.00
133	Нормын хувцас зөөлөн эдлэл	7,600,000.00	8,100,000.00
134	Эд хогшил худалдан авах	200,100,000.00	182,762,360.00
135	Багаж, техник, хэрэгсэл	95,000,000.00	78,838,150.00
137	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	7,166,600.00	6,022,800.00
138	Урсгал засвар	97,933,400.00	97,901,410.00
139	Томилолт, зочны зардал	38,300,000.00	37,576,800.00
140	Гадаад албан томилолт		-
141	Дотоод албан томилолт	38,300,000.00	37,576,800.00
143	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	56,470,600.00	49,936,490.00
144	<i>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</i>	45,166,600.00	44,332,000.00
145	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	1,500,000.00	1,500,000.00
146	Даатгалын үйлчилгээ	1,800,000.00	1,799,100.00
147	Тээврийн хэрэгслийн татвар	680,000.00	605,727.00
148	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	132,000.00	99,000.00
150	Газрын төлбөр	192,000.00	192,000.00
151	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,200,000.00	714,400.00
152	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,800,000.00	694,263.00
153	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,100,300.00	14,034,500.00
154	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,100,300.00	14,034,500.00
166	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	6,530,000.00
170	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	6,530,000.00
178	Нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал	-	6,530,000.00
198	ХӨТӨЛБӨР 71602	-	-
199	АРГА ХЭМЖЭЭ 83603	-	-
318	Хангамж, бараа материалын зардал	18,000,000.00	17,120,259.00
320	Тээвэр (шатахуун)	18,000,000.00	17,120,259.00
330	Эд хогшил худалдан авах	75,000,000.00	75,000,000.00
334	Урсгал засвар	20,000,000.00	25,000,000.00
362	Багаж, техник, хэрэгсэл	55,000,000.00	50,000,000.00
366	Бусад урсгал шилжүүлэг	7,000,000.00	7,000,000.00
374	Нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал	7,000,000.00	7,000,000.00
393	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	5,204,921,700.00	5,207,287,363.78
399	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	424,444,900.00
400	Орон нутгийн төсвөөс	-	424,444,900.00
402	НД-ЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	5,138,436,700.00	4,702,248,233.78

404	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	5,138,436,700.00	4,702,248,233.78
406	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	66,485,000.00	80,594,230.00
407	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	66,485,000.00	79,994,230.00
408	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	600,000.00
423	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	41,686.76
424	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	625,960.96
425	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-
426	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	-
429	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	99.00	99.00
430	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
432	Гүйцэтгэх ажилтан	74.00	74.00
433	Үйлчлэх ажилтан	24.00	24.00

2.6.Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Тайлант оны гүйцэтгэл
	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	424,444,900.00
	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	424,444,900.00
201	Урсгал зардлын дүн	368,595,681.19
215	Бараа, үйлчилгээний зардал	368,595,681.19
216	Гэрэл цахилгаан	36,440,196.59
217	Түлш, халаалт	280,293,125.00
218	Цэвэр, бохир ус	51,862,359.60
	Төвлөрүүлэн шилжүүлэх	55,849,218.81

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Тосонцэнгэл сум Нэгдсэн эмнэлэг зорилго: Нийгмийн эрүүл мэндийн болон эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг иргэдэд ээлтэй аюулгүй орчинд ёс зүйтэй ,өндөр мэдлэг ур чадвартай багаар жигд хүртээмжтэй үзүүлж, Эрүүл аж төрөх зан үйлийг төлөвшүүлнэ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тосонцэнгэл сумын нэгдсэн эмнэлгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль:

1. Нэгдсэн эмнэлгийн бүтэц үйл ажиллагаа
2. Төрийн албаны тухай хууль
3. ЭМС-ын 2019,012,30А/611 дугаар тушаал
4. Эрүүл мэндийн сайдын 2016.01.06-01 тоот, 2017.01.02-03 тоот,202.07.06-А/373
5. ЗГ-ын 2024,12,25 -238р тогтоол 6,10,11 хавсралт
6. Эрүүл мэндийн тухай хууль, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний хууль
7. Төсвийн тухай хууль
8. Байгууллагын дотоод журам,Хамтын гэрээ
9. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
10. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль

11. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
12. Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хууль
13. Хөдөлмөрийн тухай хууль

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын дотоод хяналтын талаар: Дотоод хяналт нь доорх чиглэлээр жил бүр байгууллагын даргатай хамтран төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна. Үүнд

- 1.Эм био бэлдмэлийн чанар аюулгүй байдал
- 2.Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдал
- 3.Эмнэлгийн дотоод орчин эрүүл ахуй,халдвар хамгаалал
- 4.Байгууллагын санхүү, ил тод байдал
- 5.Ажилчдын эрүүл мэнд,ажлын үр дүн

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Тосонцэнгэл сум нэгдсэн эмнэлэг 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэж, Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан иж бүрдлийн дагуу бэлтгэж толилуулсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг мөнгөн сууриар бэлтгэж, Төсвийн тухай хуулийн 54.5 дахь заалтын дагуу иж бүрэн гаргаж ирүүлсэн.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Тосонцэнгэл сум нэгдсэн эмнэлэг 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгө өмнөх оноос 1,262,906,2 мянган төгрөгөөр буюу 15.5 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Төрийн сангийн харилцах	41.6	625.9	584.3
Авлага	45,966,3	249,775,3	203,809
Бараа материал	201,777,6	286,887,3	85,109,7
Үндсэн хөрөнгө	4,162,322,4	3,188,334,9	973,987,5
Нийт хөрөнгө	4,410,066,3	3,724,997,3	1,262,906,2
Өглөг	136,082.1	158,576.8	22,494.7
Засгийн газрын хувь оролцоо	3,021,380.5	3,567,046.3	542,665.8
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	4,410,066,3	3,724,997,3	1,262,906,2

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгыг мөнгөн хөрөнгө, үндсэн хөрөнгө, авлага, бараа материал, өр төлбөр гэсэн данс бүрээр холбогдох журам, зааврын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайланд онд:

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 584.3 мянган төгрөгөөр өссөн нь зарцуулаагүй үлдэгдэлтэй холбоотой байна.

Авлагын эхний үлдэгдэл 45,966,3 мянган төгрөг байсныг барагдуулан тайлант онд 249,775,0 мянган төгрөгийн авлага нэмэгдсэн байна.

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 201,777,6 мянган төгрөг байсан бөгөөд төсвийн хөрөнгөөр 968,105,1 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан бараа материал 36,771,6 мянган төгрөгийн бараа материал нэмэгдэж, 919,767,0 мянган төгрөгийн бараа материал зарцуулж, эцсийн үлдэгдэл 286,887,3 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 85,109,7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Үндсэн хөрөнгийн хувьд төсвийн хөрөнгөөр 98,738.1 мянган төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч, хөрөнгө оруулалтаар 568,214.8 мянган төгрөгийн хөрөнгө үнэ төлбөргүйгээр нэмэгдэж, 441,410.4 мянган төгрөгийн хөрөнгө данснаас хассанаар үндсэн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 3,188,334.9 мянган төгрөг болсон байна.

Өглөгийн дансны үлдэгдэл 22,494.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас авах санхүүжилт хугацаандаа орж ирээгүй, авлага үүссэнтэй холбоотой байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/ 1,262,906.2 мянган төгрөгөөр буурсан нь хөрөнгийн өсөлттэй шууд холбоотой болно.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2024 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 4,702,248.2 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 80,594.2 мянган төгрөгийн нийт 4,782,842.4 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 4,782,842.4 мянган төгрөгөөр төсөвлөсөн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 2 арга хэмжээнд улсын төсвийн санхүүжилт 4,702,248.2 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 80,594.2 мянган төгрөгийн нийт 4,782,842.4 мянган төгрөгийг бүрдүүлж 4,782,258.2 мянган төгрөгийг зарцуулсан ба 99.9 хувьтай байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

<i>/мянган төгрөгөөр/</i>					
Хөтөлбөр арга хэмжээ	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
Эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжих					
71602	Эмнэлгийн тусламжийн үйл ажиллагаа				

80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	4,732,357.5	4,731,773.3	584.3	99.9
80101	Үндсэн үйл ажиллагаа	50,484,9	50,484,9	0	100
НИЙТ		4,782,842.4	4,782,258.2	584.3	99.9%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтээр 424,444.9 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлж тогтмол зардалд 368.595.6 мянган төгрөгийг зарцуулж, 55.849.2 мянган төгрөгийн үлдэгдлийг төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэлийн талаар

/мянган төгрөг/

№	Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан арга	Бараа ажил үйлчилгээний нэр	Төлөвлөлт	Гүйцэтгэл
1	Нээлттэй тендер шалгаруулалт	Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл ороох, боох материал	324,586,9	285.559,7
	Шууд гэрээ байгуулах	Түлш тослох материал	92,000,2	87,910,3
	Шууд гэрээ байгуулах	Хүнсний материал	104,549,9	99,999,1
	Шууд гэрээ байгуулах	Бичиг хэрэг	25,000,0	22,441,2
	Шууд гэрээ байгуулах	Сэлбэг хэрэгсэл	117,933,4	118,130,4
	Шууд гэрээ байгуулах	Багаж хэрэгсэл	150,000,0	128,838,1
	Шууд гэрээгээр байгуулах	Бага үнэтэй түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	66,083,1	58,969,8
	Шууд гэрээ байгуулах	Хөрөнгө худалдан авах	128,838.1	128,838.1

Тайлант оны худалдан авах ажиллагаа нь хуульд бүрэн нийцээгүй худалдан авах ажиллагааны босго үнээс илүү үнээр шууд худалдан авалтыг хийсэн зөрчил илэрсэн..

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Тосонцэнгэл сумын Нэгдсэн эмнэлгийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн

тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Сүлд аудит ХХК-ийн гэрээт аудитор Ц.Алтантуул гүйцэтгэж хяналтыг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Г.Заяа, аудитын менежер Х.Болдбаатар, дарга, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тосонцэнгэл сумын Нэгдсэн эмнэлгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газарт 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдөр 02 дугаартай албан тоотой ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2024 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 5,461,594.7 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 81,923.9 мянган төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажилласан.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тосонцэнгэл сумын Нэгдсэн эмнэлгийн шилэн дансны мэдээллийг шалгахад алдаа, зөрчил илрээгүй.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тосонцэнгэл сумын Нэгдсэн эмнэлгийн 2024 оны санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгээгүй

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн байхгүй

Өмнөх аудитаар алдаа зөрчил илрээгүй

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 4,795,773.7 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлэн 4,761,997.7 мянган төгрөгийн алдааг залруулж 2,680.0 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож 31,096.0 мянган төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн.

5.1 Төлбөрийн акт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчин төсвийн хөрөнгөөр 2,680.0 мянган төгрөгийн бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан зөрчилд төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.2 Албан шаардлага хүргүүлээгүй

5.3 Зөвлөмж

1. Хууль, тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

1. Төсвийн 31,096.0 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр бараа материал худалдан авахдаа гүйцэтгэгчийг холбогдох хууль, журмын дагуу сонгон шалгаруулаагүй.

Өгсөн зөвлөмж:

1. Засгийн газрын 2024 оны 02 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр шууд болон харьцуулалтын аргаар худалдан авч болох бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн дээд хязгаар"-ыг худалдан авах ажиллагаандаа мөрдөж ажиллах, гүйцэтгэгчийг холбогдох хууль, журмын дагуу сонгон шалгаруулдаггүй зөрчлийг таслан зогсоох

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2025 оны 06 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс		Зөвлөмж	
	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Залуулсан		Залуу-лаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйлсийг зориулалтын дагуу бүртгэлд тусгаагүй	1	79,094.4			1	79,094.4	1	79,094.4		
Нормын хувцас худалдан аваад зардалд тусгасан	1	9,540.0			1	9,540.0	1	9,540.0		
Эм эмнэлгийн хэрэгсэл дүн зөрүүтэй эмийн сангийн бүртгэл болон санхүүгийн бүртгэлд үлдэгдэл тулган баталгаажуулахад зөрүүтэй гарч байгаа	1	68,644.8			1	68,644.8	1	68,644.8		
Хөрөнгийн тооллого хуулийн дагуу хийж гүйцэтгээгүй хяналтын тооллогоор очиход тооллого хийгээгүй байсан 2023 оны аудитын хяналтын тооллогоор очиход эд хөрөнгө ашиглалтын карт хөтлөөгүй зөрчил илэрсэн	1	4,604,718.4			1	4,604,718.4	1	4,604,718.4		
Дүн	4	4,761,997.7			4	4,761,997.7	4	4,761,997.7		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан	1	2,680.0	1	2,680.0								
Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулаагүй	1	31,096.0					1	31,096.0				
Дүн	2	33,776.0	1	2,680.0			1	31,096.0				

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

ХОЁР ДАХЬ ШАТАНД ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АНХАН ШАТАНД ХЯНАСАН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

АХЛАХ АУДИТОР

СҮЛД АУДИТ ХХК-ИЙН

ГЭРЭЭТ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА ОГНОО: 2025-02-22

Х.БОЛДБААТАР ОГНОО: 2025-02-22

Г.ЗАЯА ОГНОО: 2025-02-22

Ц.АЛТАНТУУЛ ОГНОО: 2025-02-22

